

Cocreatie in 'Burgers mee aan zet': het proces

Deze notitie is bedoeld voor de procesbegeleider die het proces van burgerparticipatie binnen de Bibliotheek gaat trekken. Het is een stappenplan waarmee inwoners en professionele partners meer bij de Bibliotheek kunnen worden betrokken, uitmondend in concrete pilots waarin Bibliotheek, inwoners en partners met elkaar samenwerken. Het stappenplan bestaat uit vijf fasen die overeenkomen met de opzet van de gereedschapskist op de website van Rijnbrink. Je kunt zelf kiezen hoe diep je de verschillende fasen wilt doorlopen. Kies je voor een lichte aanpak, dan zal de opbrengst vermoedelijk minder groot zijn (minder draagvlak, minder betrokkenheid, minder pilots) dan bij een gedegen aanpak. Vanzelfsprekend zijn de kosten (tijdsinvestering) bij een gedegen aanpak groter.

Fase 1 Visie ontwikkelen en voorbereiding

De fase waarin je je verdiept in de transformatie van de samenleving, op zoek gaat naar manieren om burgers meer bij het bibliotheekwerk te betrekken of waarin je je bezint op de toekomst van jouw bibliotheek. Dit is ook de fase waarin het proces uittekent: hoe ga je met burgerparticipatie aan de slag? Dit proces voltrekt zich alleen nog maar intern, binnen de bibliotheek.

- Visie-ontwikkeling op burgerparticipatie;
- Vraagstelling/opdracht helder maken: wat is de bedoeling?;
- Aanpak ontwikkelen inclusief schatting van ureninzet/kosten (procesplan);
- Kick-off met presentatie van de aanpak en samenstelling projectteam.

Hoe? Bijvoorbeeld met een teambijeenkomst, kick-off bijeenkomst, visie ontwikkelingsbijeenkomst.

Fase 2 Indrukken ophalen

De fase waarin je in gesprek gaat met inwoners en/of professionele partners, waarin je beelden ophaalt die in de samenleving leven of waarin je observeert hoe van jouw bibliotheek gebruik wordt gemaakt. Dit kun je allemaal zelf gaan doen, maar beter is het om deze taken binnen het projectteam te verdelen.

- Itemlijst samenstellen (voor partners), droomvraag formuleren (voor bewoners), observatielijst maken (voor observatie in bibliotheek);
- Indrukken ophalen bij (potentiële) partners, zoals de welzijnsorganisatie, dorpsvereniging, gemeente, wijkcentrum, basisschool, VO-school, wijkmanager, seniorenvereniging, voorschoolse opvang;
- Indrukken ophalen bij wijk/dorpsbewoners op locaties: school, verzorgingstehuis, wijk- of dorpscafé, winkelcentrum, bibliotheek, wijkcentrum;
- Observaties houden in de bibliotheek: wie komen er en wat doen ze?

Hoe? Bijvoorbeeld door (straat)interviews, observaties, gesprekken, gespreksgroepen.

Fase 3 Indrukken delen en brainstormen

De fase waarin je datgene wat je hebt gezien en gehoord, deelt met anderen. De fase waarin anderen datgene wat zij gezien en gehoord hebben, delen met jou. De fase waarin je samen brainstormt en daarbij oog hebt voor het bijzondere en hierop samen reflecteert. Dit is ook de fase waarin de eerste ideeën voor pilots ontstaan.

- Beelden en ervaringen uit fase 1 binnen het projectteam delen;
- Focussen op het bijzondere in deze ervaringen: het goede idee zit vaak in de extremen;
- Kansrichtingen bepalen: waar willen we op inzetten?;
- Brainstormen door projectteam (divergeren);
- Ideeën bepalen door projectteam (convergeren).

Hoe? In één lange of twee korte projectteambijeenkomsten.

Fase 4 Pilots ontwikkelen

De fase waarin je de ideeën inbrengt in een breder gezelschap: bij inwoners en professionele partners. De fase waarin de mensen zich een idee toe-eigenen en waarin anderen een idee toevoegen. Dit is ook de fase waarin de ideeën worden uitgewerkt rondom de vraag: wie hebben we hiervoor nodig?

- Ideeën inbrengen in breder gezelschap (inwoners en partners);
- Ideeën doorontwikkelen in deelgroepen: verbeeld en werk uit;
- Eigenaren werpen zich op.

Hoe? Bijvoorbeeld in een inwonersbijeenkomst, met deeltafels, groepssamenstelling op basis van eigenaarschap

➔ Beslissingsmoment: passen de pilotideeën binnen de visie van de bibliotheek?

Fase 5 Pilots in de praktijk brengen

De fase waarin de pilot door de eigenaren wordt uitgewerkt en uitgevoerd, volgens een organisch proces: samen zoeken, acties bedenken en uitvoeren, bijschaven, nieuwe mensen erbij betrekken, etc.

- Uitwerking van het idee door eigenaren tot een pilot;
- Plan van aanpak of actieplan opstellen;
- Aan de slag (klein beginnen);
- Monitoring en evaluatie, bijsturen en doorontwikkelen.

Hoe? Door een projectgroepje van eigenaren

➔ Beslissingsmoment: kan de pilot worden uitgevoerd?

